

TWEEDE LAUREAAT

Jean-Marie Letesson, leerkracht van de Ecole d'Enseignement Spécial Fondamental de la Communauté française (School voor bijzonder basisonderwijs van de Franse Gemeenschap) in Andrimont.

Sinds 30 jaar worden, ter bevordering van de integratie van mentaal gehandicapte leerlingen in de maatschappij, leermethoden voor lezen, schrijven en wiskunde ingevoerd en ontwikkeld in een klas van type 2.

Waarom kinderen met een matige tot ernstige geestelijke achterstand leren lezen, schrijven of rekenen? In de jaren zeventig stelden slechts weinige ouders en leerkrachten zich die vraag. De voornaamste doelstellingen van het bijzonder onderwijs waren er toen voornamelijk op gericht om een basisautonomie te ontwikkelen (eten, zich kleden, zijn toilet maken enz.) en ervoor te zorgen dat ze zich in de maatschappij konden inschakelen. Aan de meer leergerichte activiteiten werd amper aandacht geschonken, want men legde zich toe op bezigheidstherapie.

En nochtans... Cijfergegevens herkennen die op een groot aantal gebruiksvoorwerpen voorkomen, bijvoorbeeld op een radio, een TV-toestel, een videorecorder;..., persoonlijke gegevens kennen en begrijpen: de geboortedatum, het telefoon- of GSM-nummer, het huisnummer;..., op een rationele manier omgaan met geld, de waarde van voorwerpen en goederen kennen;..., de persoonlijke autonomie vergroten in een heel aantal situaties die zich in het dagelijkse leven voordoen: de tijd lezen, de buslijn herkennen die men nodig heeft, weten welke de maat van zijn kleren is, meetinstrumenten gebruiken, plezier scheppen in allerlei vrijetijdsactiviteiten: begrijpen hoe de score in sportevenementen, in een spel wordt berekend;..., weten hoe lang een dag, een week, een maand, een jaar duurt en er een onderscheid tussen kunnen maken: minuten, uren;..., een schriftelijke boodschap kunnen achterlaten of een boodschappenlijstje kunnen lezen;..., de tekstballonnetjes van een stripverhaal kunnen ontcijferen;... zijn allemaal goede redenen die op zich al voldoende zijn om enkele uren per week te besteden aan het aanleren van de basis-kennis in rekenen, lezen of schrijven in het bijzonder onderwijs van type 2 ondanks alle moeilijkheden en apriori's.

Het aanleren van deze begrippen moet uiteraard in een concrete context gebeuren, die toegankelijk is voor de kinderen en verband houdt met de gebruikelijke activiteiten in hun dagelijkse leven. Het zou immers tevergeefs en volledig zonder belang zijn om geestelijke gehandicapte kinderen te verplichten « wiskundige prestaties » te leveren of hen te leren lezen en schrijven indien ze wat ze hebben geleerd niet in hun concrete levenssituatie kunnen omzetten. Door deze voor gehandicapte kinderen te ambitieuze pedagogische doelstellingen op te delen in minidoelstellingen die voor hen toegankelijker zijn, draagt de leerkracht ertoe bij om de leerlingen een grotere eigenwaarde te geven en schakelt hij in grote mate ook de redenen voor mislukking uit. Ze mogen dan ook terecht trots zijn op het succes dat ze behalen!

Een beoordeling van de resultaten die met deze methode werden behaald, toont aan dat de autonomie van de kinderen die van dit systeem hebben kunnen profiteren aanzienlijk beter is dan die van anderen bij wie dit systeem niet werd toegepast. Sinds het begin van dit initiatief zijn een aantal leerlingen die de school hebben verlaten in structuren voor volwassenen terechtgekomen. Anderen zijn inmiddels in de arbeidswereld geïntegreerd dankzij een Europees « Equal-project », nog anderen werken in de winkel van La Fermette of stellen hun kennis en vaardigheden ten dienste van La Fermette die werd opgericht door de Association de Parents et de Personnes Trisomiques (APEM-T21) in Verviers.

De grootste verdienste van de invoering van leergerichte vakken in deze onderwijsvorm zal erin hebben bestaan dat een maximale integratie van geestelijk gehandicapte leerlingen in het maatschappelijke leven wordt bevorderd.

